

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

לפני: כבוד השופט רון גולדשטיין

התובע: פלוני

נגד

הנתבע: המוסד לביטוח לאומי – סניף פתח תקווה

בשם התובע: עו"ד רני רוזן זרחיה (הסיוע המשפטי)

בשם הנתבע: עו"ד דנה קוסקאס כהן

פסק דין

1. התובע הוכר על-ידי קצין התגמולים כנכה צה"ל בתחום הנפשי לאחר שנפצע בשנת 2002 בפיגוע התאבדות, בעת ששירת בצה"ל. לצורך העברת התגמולים לתובע, עקב ההכרה בנכותו זו, דרש קצין התגמולים כי המוסד לביטוח לאומי, הוא הנתבע (להלן גם: המל"ל), יעביר לו מסמכים רפואיים שונים הנוגעים לתובע. לטענת התובע, המל"ל התעכב ממושכות בהעברת מסמכים אלה לקצין התגמולים וכפועל יוצא מכך לא שולמו לתובע התגמולים המגיעים לו, על-ידי קצין התגמולים, במשך זמן רב. מכאן תביעתו של התובע, לפיצוי כספי, בגין הנזקים שנגרמו לו בשל התרשלותו הנטענת של המל"ל.

רקע הדברים

2. בחודש אוגוסט 2002 נפצע התובע, יליד 1983, בהיותו חייל צה"ל, בפיגוע התאבדות רצחני. ביום 25.9.2022 שוחרר התובע משירותו הצבאי על רקע הפרעה פוסט-טראומטית. סמוך לאחר מכן החל התובע לקבל קצבת נכות מהמל"ל בגין ליקוי רפואי (עקב השתלת כבד) אשר נקבע שאיננו קשור לאירוע האיבה. במשך השנים שחלפו לאחר מכן, החל התובע למצות את זכויותיו, כחייל צה"ל שנפצע בפיגוע, אל מול קצין התגמולים, וזאת בהתאם לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב] (להלן: **חוק הנכים**). כך, ביום 16.3.2003 נקבעה לתובע נכות בשיעור זמני של 24%, בגין ליקוי בשמיעה, שנגרם עקב הפיגוע (לימים הופחת שיעור נכות זה במידת-מה). בהמשך, נדחתה על-ידי קצין התגמולים תביעה ביחס לכוויה במצחו של התובע. בשלב מסוים, בשנת 2003, אף נמסר לתובע על-ידי קצין התגמולים, כי תביעתו במישור הנפשי הופסקה, כפי בקשתו. אלא שהתובע לא ויתר על טענותיו בהקשר תביעתו במישור הנפשי וחדש את תביעתו-זו. מן החומר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19-04-36722 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

שבפניי עולה כי חידוש הטענות במישור הנפשי היה עוד בשנת 2007. על רקע זה המשיך התובע בהתדיינות ארוכת שנים מול קצין התגמולים ובסופו של דבר, בחודש אוקטובר 2016 – וכמעט שנתיים לאחר שהתקבלו תוצאות המבחנים שערך קצין התגמולים בהיבט הנפשי – התקבלה החלטת קצין התגמולים להכיר בתביעתו של התובע במישור הנפשי.

3. נוכח העיכוב הממושך שנפל בהכרעת קצין התגמולים בתביעה במישור הנפשי, הגיש התובע בשנת 2016 תביעה ברשלנות כנגד קצין התגמולים, לפיצוי בגין הנזקים שנגרמו לו, לטענתו, בשל ההתרשלות בטיפול בתביעתו להכרה בו כנכה צה"ל בתחום הנפשי (ת"א (שלום ת"א) -19234-07-16; להלן: **ההליך הקודם**). בפסק-הדין שניתן בהליך הקודם ביום 10.9.2019 נקבע על-ידי כב' השופט (כתוארו דאז) **ע' יריב**, כי הטיפול בעניינו של התובע אצל קצין התגמולים, אכן היה רצוף מחדלים ואי-סדרים, "אשר חורגים חריגה המצופה מרשות שלטונית" (פיסקה 13 לפסק-הדין). נפלו – כך נקבע בפסק-הדין בהליך הקודם – "שורה של עיכובים וסחבת חמורה בניהול התיק בידי קצין התגמולים: תיק שלא היה כל קושי מיוחד לסיים את הבירור בו בתוך חודשים ספורים התעכב בפועל במשך למעלה משנתיים וחצי (!), עם פרקי זמן ארוכים ביותר שבהם לא הייתה לקצין התגמולים כל שליטה במצבו של התיק, או ידיעה (וכמעט אוסיף: או עניין לברר) היכן נמצא הטיפול". על רקע זה נקבע כי קצין התגמולים התרשל בניהול הליך התביעה במישור הנפשי (פיסקה 18 לפסק-הדין); וכי עקב הנזק הלא ממוני שנגרם לתובע (להבדיל מנזק ממוני, שלא הוכח), זכאי התובע לפיצוי בסך של 25,000 ש"ח בתוספת הוצאות משפט בסך של 5,000 ש"ח ושכר טרחת עו"ד בסך של 10,000 ש"ח (להלן: **פסק-הדין בהליך הקודם**).

4. ועתה אנו מגיעים לטענות התובע כנגד המל"ל, כפי שהועלו בהליך שבפניי, שהוגש בחודש אפריל 2019, ובטרם ניתן פסק-הדין בהליך הקודם. מתברר, כך לטענת התובע, כי לאחר שקצין התגמולים הכיר בתביעתו במישור הנפשי (בחודש אוקטובר 2016) לא שולמו לו במשך פרק זמן ממושך ביותר, התגמולים הרלוונטיים. זאת, כך טוען התובע, משום שקצין התגמולים ביקש, בטרם העברת התגמולים, לוודא כי התובע אינו מקבל תגמולים – בגין רכיב זה – מהמוסד לביטוח לאומי. יצוין, כי דרישה זו של קצין התגמולים לקבלת מסמכים רפואיים מהמל"ל, נסמכה על הוראות הדין הקובעות את הכלל שלפיו מי שזכאי עקב אותו מאורע ("מאורע אחד" כלשון הוראות הדין) לגמלה מקצין התגמולים מכוח חוק הנכים, וגם לגמלה מהמל"ל, מכוח חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן: **חוק הביטוח הלאומי**), נדרש ככלל, לבחור, ממי ברצונו לקבל את הגמלה (ראו סעיף 323 לחוק הביטוח הלאומי וסעיף 36 לחוק הנכים; להרחבה על אודות הוראות דין אלה וחובת הבחירה של הזכאי לגמלה מקום בו מדובר ב"מאורע אחד", ראו ע"א 3449/90 **קצין התגמולים נ' איבגאנה**, פ"ד מח(2) 84 (1993); רע"א 3323/98 **זקן נ' קצין התגמולים**, פ"ד נו(5) 577 (2003)).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

5. במוקד כתב התביעה שבפניי (לאחר שתוקן פעמיים) עומדת טענת התובע, כי החל ממועד ההכרה על-ידי קצין התגמולים, בחודש אוקטובר 2016, פנה קצין התגמולים בבקשות חוזרות ונשנות למל"ל, לצורך העברת החומר הרפואי בעניינו לידי קצין התגמולים, על מנת שקצין התגמולים יוכל להכריע בסוגיית ה"מאורע אחד". ברם, לטענת התובע כל פניותיו של קצין התגמולים למל"ל עלו בתוהו, ומי שנפגע מכך היה התובע, אשר לא קיבל את התגמולים מקצין התגמולים במשך כל אותה תקופה. אציין, כי תביעתו של התובע נסמכה, בין היתר, גם על עדותה של גב' דליה דניאל, מאגף השיקום – קצין התגמולים, במשרד הביטחון (להלן: **דניאל**), במסגרת ההליך הקודם. כך, בישיבת ההוכחות שהתקיימה באותו הליך (ביום 28.4.2019) התבקשה גב' דניאל להסביר, מדוע חרף ההכרעה בתביעתו של התובע, עוד בחודש אוקטובר 2016, טרם שולמו לו התגמולים על-ידי קצין התגמולים. על כך השיבה גב' דניאל בהליך הקודם (ראו פרוטוקול הדיון בהליך הקודם שצורף **כנספח ט'** לכתב התביעה; ההדגשות הוספו – ר' ג') כי:

"גב' דניאל: אני יודעת שיש תביעה ושלא אושרה לו כרגע דרגת הנכות מאחר שהוא מוכר בביטוח הלאומי ובודקים עניין של 'מאורע אחד' מול הביטוח הלאומי.
זה מה שמעכב מבחינתכם את היישום של אחוזי הנכות?
גב' דניאל: כן".

לטענת התובע, העיכוב בהעברת המסמכים לקצין התגמולים נגרם עקב "חומה ביורוקרטית אטומה" מצד עובדי המל"ל. התובע מפרט בכתב תביעתו את כל הפניות השונות של קצין התגמולים למל"ל לקבלת המסמכים הרלוונטיים, החל מחודש דצמבר 2017 ועד למועד הגשת כתב התביעה, בחודש אפריל 2019.

6. אציין, כי על-פי עדותה של גב' דניאל בהליך דנו (לאחר שזומנה למסור עדות על-ידי התובע), רק ביום 2.6.2020 התקבלו אצל קצין התגמולים המסמכים שהתבקשו מהמל"ל (גב' דניאל הבהירה כי המסמכים שנדרשו על-ידי קצין התגמולים לצורך הכרעה בסוגיית ה"מאורע אחד" היו הפרוטוקול של הוועדה הרפואית של המל"ל וטופס הבקשה שהגיש התובע למל"ל; **פרוטוקול**, עמ' 12, ש' 18-27). זאת, לאחר שקצינת התגמולים, גב' אתי כהן (ומי שכפופה בתפקידה לגב' דניאל; **פרוטוקול**, עמ' 29, ש' 11-13), פנתה באופן אישי, על רקע היכרות קודמות, לרופאה שהכירה המועסקת על-ידי המל"ל (ד"ר צביה בר-און), ובעקבות פנייה זו התקבלו אצל קצין התגמולים בסופו של דבר המסמכים, כך על פי עדותה של גב' דניאל (**פרוטוקול**, עמ' 11, ש' 1-16; המסמכים הוגשו במהלך ישיבת ההוכחות וסומנו **במ/4**).

בהמשך, ועל יסוד המסמכים שהועברו על-ידי ד"ר בר-און מהמל"ל, קבע קצין התגמולים מספר ימים לאחר מכן, עוד ביום 8.6.2020, כי התובע אינו מקבל מהמל"ל תגמולים בגין אותו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

"מאורע אחד", ועל כן הוראת התשלום בגין דרגת הנכות הועברה לחשב התגמולים במשרד הביטחון (המסמך הוגש במהלך ישיבת ההוכחות וסומן **במ/3**).

השתלשלות העניינים הדיונית

7. כפי שצוין לעיל תביעתו של התובע הוגשה בחודש אפריל 2019. תחילה הוגשה התביעה בהיותו של התובע לא מיוצג. ביום 6.2.2020, ובטרם הוגש כתב הגנה, הוגשה הודעה בדבר מינוי ב"כ התובע לייצגו בהליך דן, מכוח מינוי על-פי חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972. אי לכך ניתנה לתובע אפשרות להגיש כתב תביעה מתוקן (ראו החלטת כב' הרשם הבכיר **א' יפוח** מיום 26.2.2020). בינתיים, ובטרם הוגש כתב הגנה (מאחר שהתובע לא המציא את כתב התביעה לנתבע כדין; ראו החלטת כב' הרשם הבכיר **י' גבאי** מיום 2.8.2020), עתר ב"כ התובע פעם נוספת להגשת כתב תביעה מתוקן (**בשנית**). בית המשפט **נעתר** לבקשה זו (החלטת כב' הרשם הבכיר (כתוארו אז) **א' דורון דורני** מיום 15.9.2020), וכתב תביעה מתוקן בשנית הוגש ביום 15.9.2020. בסופו של דבר ולאחר שורה של ארכות שניתנו למל"ל (חלקן בניגוד לעמדת התובע) הגיש הנתבע את כתב הגנתו בתיק ביום 23.5.2021. במסגרת כתב ההגנה העלה המל"ל טענת סף שלפיה יש לסלק את התביעה על הסף בהיעדר סמכות עניינית. בית משפט זה (כב' השופטת **א' גזית**) נדרש לטענה זו בישיבת קדם המשפט שהתקיימה ביום 22.6.2021 – ודחה אותה. נקבע, לעניין זה, כי "התביעה דן עוסקת בטענת רשלנות, בעיכוב העברת מסמכים וסיום בירור הדרישה בעניין 'מאורע אחד', והואיל ומדובר בתביעה נזיקית, בעילת רשלנות, הסמכות לדון בתביעה זו קיימת לבית המשפט השלום. אשר על כן, התביעה תידון לגופה" (החלטת כב' השופטת **א' גזית** מיום 22.6.2021; **פרוטוקול**, עמ' 3).

8. בהמשך לכך ולאחר שהושלם הליך גילוי המסמכים התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת (בפני כב' השופטת **א' גזית**) ביום 12.9.2022 ובסיומה ניתנו הוראות להגשת תצהירי עדות ראשית. מטעם התובע הוגש תצהירו-שלו, ומטעם המל"ל הוגש תצהיר עדות ראשית של גב' אסנת לביא, מנהלת מחלקה במחלת נכות כללית (שירותים מיוחדים) בסניף הרצליה (להלן: **לביא**). בינתיים, ונוכח פרישתה לגמלאות של כב' השופטת **גזית**, הורה כב' סגן-הנשיא, בהחלטתו מיום 9.11.2022, על העברתו של תיק זה לטיפול.

הצדדים התייצבו לישיבת קדם משפט בפניי שהתקיימה ביום 9.3.2023. ישיבת ההוכחות, שבמסגרתה העידו התובע, גב' לביא מטעם המל"ל, וגב' דניאל (שזומנה למסור עדות בעל-פה, לבקשת התובע), התקיימה ביום 19.6.2023. בהמשך, ביום 18.9.2023 התקיימה ישיבה נוספת לשמיעת סיכומי הצדדים בעל-פה.

הגיעה אפוא העת להכריע בהליך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19-04-36722 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

דיון והכרעה

9. כלל הוא, כי לצורך הוכחת תביעה ברשלנות על התובע להוכיח קיומה של חובת זהירות, הפרה של חובה זו, קיומו של נזק, וקשר סיבתי בין ההפרה לנזק שנגרם. במקרה דנן אני סבור כי למל"ל חובת זהירות כלפי התובע, בכל הקשור לאופן הטיפול בפניותיו של התובע למל"ל כמו גם בפניות של גורמים אחרים למל"ל, לצורך טיפול בעניינו של התובע. בהקשר זה חשוב לציין, כי בעבר הרחוק חל הכלל לפיו לא ניתן לתבוע רשות מינהלית בגין נזקים שנגרמו כתוצאה ממעשיה והחלטותיה אלא שכיום מקובל "עקרון השוואת המעמד של הרשות הציבורית למזיק הפרטי" (כפי דברי כב' השופט י' עמית ברע"א 2063/16 גליק נ' משטרת ישראל, פסקה 14 (19.1.2017), במובן זה שעל הרשות המינהלית – כמו כל מזיק אחר – מוטלת חובה לנקוט אמצעי זהירות סבירים על מנת למנוע נזק (ראו, ע"א 7224/21 מדינת ישראל – משרד הביטחון נ' פלוני, פסקה 10 (6.8.20023) והאסמכתאות שם). לצד האמור, במסגרת בחינת הטלת אחריות בנזיקין נהוג ליתן, בכל זאת, מעמד להיותו של המזיק רשות מינהלית (ראו למשל, ת"א (מחוזי חיפה) 19-02-32519 אביטון נ' מדינת ישראל, 20-21 (29.8.2023) והאסמכתאות שם (להלן: עניין אביטון)). בכל הנוגע לבחינתה של חובת זהירות, וביתר פירוט בשלב בחינתה של צפיותה נורמטיבית (להבדיל משלב הבחינה של צפיות עובדתית), יש לשקול לעניין זה שיקולי מדיניות רחבים וליתן כאמור משקל לכך שעסקינן ברשות שלטונית ולטיבה של הסמכות שנוכח אופן הפעלתה הוגשה התביעה. כך למשל נפסק פעם אחר פעם, כי במסגרת בחינתה של צפיות נורמטיבית, אין מקום שבית המשפט יעמיד את שיקול דעתו תחת שיקול דעתה המקצועי של הרשות (ע"א 915/91 מדינת ישראל נ' לוי, פ"ד מח(3) 45 (1994)). ודוק, אף שהלכה זו זכתה לביקורת נוקבת בפסיקה (ראו למשל ע"א 10078/03 שתיל נ' מקורות חברת מים בע"מ, פ"ד סב(1) 803, 879 (2007); וכן ראו מהעת האחרונה ת"ק (שלום ת"א) 53725-12-12 נובק נ' עיריית תל אביב-יפו, פסקאות 6-8 (19.9.2023)) היא עדיין עומדת על מכונה (ראו, ע"א 1535/13 מדינת ישראל נ' איבי, פסקה 5 לחוות-דעתו של כב' השופט י' עמית (בדעת יחיד) (3.9.2015)). כך או אחרת, המקרה דנן אינו מעורר קושי ממשי לצורך הקביעה, כי חלה על המל"ל חובת זהירות, שכן ההלכות השונות שצמצמו את קשת המקרים שבהם ראוי יהיה להחיל על הרשות אחריות בנזיקין, הדגישו כי אין מקום לנקוט גישה מצמצמת מקום בו מדובר בניהול רשלני של הרשות, בטרם מתן החלטה (השוו, עניין אביטון, פסקה 24). בענייננו טענות התובע הינן כי אופן הניהול והטיפול של המל"ל בפניות קצין התגמולים נעשה ברשלנות, ועל כן אין קושי לקבוע, כי בנסיבות אלה יש להחיל חובת זהירות נורמטיבית על המל"ל בנסיבות המקרה הנתון.

10. השאלה המרכזית הנשאלת אפוא, והיא דומה ביותר לשאלה שנשאלה בהליך הקודם (לגבי אופן התנהלותו של קצין התגמולים, בעת שטיפל בתביעת התובע), היא האם התנהלותו של המל"ל, בכל הנוגע להליך העברת המסמכים הנוגעים לתובע לקצין התגמולים, חורגת מסטנדרט ההתנהגות הסביר של רשות מינהלית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

לאחר ששקלתי לעומק את טענות הצדדים ואת חומר הראיות באתי למסקנה כי יש להשיב לשאלה זו בחיוב.

11. עיון בחומר הראיות מלמד כי פניותיו של קצין התגמולים למל"ל על מנת שהלה יעביר לו את המסמכים הנוגעים לתובע (וזאת כדי שקצין התגמולים יוכל להידרש לסוגיה של "מאורע אחד" ולקבוע האם התובע אכן זכאי לקבלת ממנו גמלה), לא טופלו באופן הראוי והמצופה על-ידי המל"ל. מסקנה זו נלמדת מן הנתונים הבאים.

כך, הפנייה הראשונה (המתועדת) של קצין התגמולים למל"ל, על מנת שיעביר לקצין התגמולים את המסמכים הרלוונטיים לתובע (לצורך בחינת הסוגייה של "מאורע אחד" בתחום הנפשי) הייתה **ביום 8.3.2017** (נספח פ"ו לכרך המוצגים של המל"ל). מדובר בפנייה ששלחה גבי דניאל מטעם קצין התגמולים ובה התבקש המל"ל להודיע אם הוגשה על-ידי התובע תביעה למל"ל "ואם כן האם היא מתיחסת למאורע אחד ומה הייתה החלטתכם לגבי זכאותו ובחירתו [...]". אין מחלוקת, כי פנייה זו נענתה מיד על ידי המל"ל; התייעוד לכך – בנספח פ"ו הנ"ל, מלמד כי נציג המל"ל (במרכז המידע הטלפוני), שלח לקצין התגמולים בחזרה את המכתב, וציין בכתב-יד: **"רצ"ב אישור נכות כללית"**. אלא ברור, שאין באישור זה כדי ליתן מענה לפניית קצין התגמולים, שהרי האישור הנ"ל אינו מלמד אם תביעת התובע למל"ל, התייחסה אכן למאורע אחד, אם לאו. בהקשר זה אבהיר, כי בעדותה בפני הסכימה גבי לביא, מטעם המל"ל, כי אישור הנכות הכללית שצורף כמענה לפנייה מיום 8.3.2017, אינו יכול לאפשר לקצין התגמולים להכריע בסוגיית "מאורע אחד", וכי המענה של המל"ל היה למעשה "מענה חלקי", כך לדבריה:

כב' השופט: אפשר ללמוד מהמסמך שצורף אם הוא מהווה מאורע אחד? [...] גברתי תסביר לי [...]

גב' לביא: ניתן ללמוד מהמסמך הזה שהמבוטח מקבל קצבת נכות כללית. הוא עונה לשאלה האם הוגשה תביעה למוסדכם, אז כן לראייה הוא מקבל תביעה. ודרך אגב זה הונפק ע"י מוקד טלפוני ע"י נציג שירות. נציג שירות הוציא אישור זכאות.

כב' השופט: אבל השאלה שהייתה במסמך הקודם שזאת הייתה השאלה של קצין התגמולים, הייתה האם הוגשה ע"י הנ"ל תביעה למוסדכם, שלגבי השאלה הזאת, אז המסמך לשיטת גברתי נותן מענה לשאלה.

גב' לביא: הוא נותן מענה חלקי. [...] אבל ממה שאני למדתי בתיק הזה, השאלה הזאת נענתה בכל כך הרבה אופנים ובכל כך הרבה ערוצים למשרד הביטחון, ובטווח שהוא מאוד תוך כמה ימים, שאולי פה זה לא תשובה מדויקת לסיפור, רק נציג השירות קיבל את הפניה וענה ושלה את אישור הזכאות. אז זה עונה באופן חלקי על השאלה שמופנית פה, אבל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

אנחנו לאורך כל הפניות של משרד הביטחון, הם קיבלו הן בפקסים והן באמצעות חברת טיקל צילומים מתוך התיק הזה. מתוך התיק עם ההכרעות עם הפרוטוקולים הרפואיים של הרופא ששם הוא מתייחס לכל הסוגייה של מאורע אחד (פרוטוקול, עמ' 57, ש' 32; עמ' 58, ש' 21-1).

מן האמור עולה כי הפניה הראשונה של קצין התגמולים למל"ל בחודש מארס 2017, לא נענתה כראוי על-ידי המל"ל.

12. אי-לכך, נאלץ קצין התגמולים לפנות פעם נוספת למל"ל, בפנייה שנייה במספר בנושא זה, מחודש דצמבר 2017 (נספח פ"ז לכרך המוצגים של המל"ל; הפנייה נושאת תאריך של יום 17.12.2017 והיא התקבלה אצל המל"ל – כך על פי החותמת שהוטבעה על גביו – ביום 26.12.2017). בפנייה זו של קצין התגמולים למל"ל, צוין כי [ההדגשות במקור – ר' ג']:

"הנ"ל פנה אלינו בבקשה להכרת זכות נכה. מצ"ב החלטתנו + צילום פרוטוקול. (ע"פ תשובת מרכז מידע – מצ"ב) עולה כי הנ"ל מוכר ומקבל גמלה במוסדכם.

נודה לכם באם תואילו להודיענו באם תביעתו והכרתו במוסדכם מתייחסת למאורע אחד, על מנת שנוכל להעמיד בפניו את זכות הבחירה במידת הצורך.

נבקש כי תצרפו לתשובתכם: פרוטוקולים + אחוזי הנכות שנקבעו [...]"

וכיצד ומתי השיב המל"ל לפנייה שנייה זו? גם הפעם המענה לפניית קצין התגמולים נרשם בכתב יד על גבי הפנייה עצמה וזו הייתה התשובה: "התיק נמצא בועדה רפואית לעררים עדיין בטיפולי". אציין כי גבי דניאל לא הכחישה כי תשובה זו אכן התקבלה אצל קצין התגמולים (פרוטוקול, עמ' 12, ש' 12). עם זאת, ברור כי תשובה זו לא נתנה מענה ראוי לפנייה של קצין התגמולים. משמעותה של תשובה זו הינה, כי נציגת המל"ל אינה יכולה להשיב לקצין התגמולים, שכן תיקו הפיזי של התובע אינו מצוי בפניה (לנוכח ערר שהוגש בנושא אחר על-ידי התובע אשר נדון באותה עת בפני הוועדה הרפואית לעררים של המל"ל; ראו עדותה של גבי לביא, פרוטוקול, עמ' 63, ש' 29). אציין כי במסגרת חקירתה הנגדית התבקשה גבי לביא להבהיר, האם במקרים שבהם התיק הפיזי הרלוונטי אינו מצוי בפני מי שאמור להשיב לפנייה, נרשמת תזכורת פנימית כלשהי, שתאפשר את משלוח התשובה כאשר התיק הפיזי יחזור (במקרה הזה, מוועדת העררים). גבי לביא השיבה, כי בדרך כלל אכן נרשמת תזכורת כאמור:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

"כב' השופט: יש לי שאלה לגברתי. כשאומרים התיק בוועדה הרפואית העליונה [...] מה קורה במל"ל אחרי זה? הגיעה פניה ממשרד הביטחון התיק לא אצלך, את חוזרת לפניה אחרי שבוע שבועיים רושמת תזכורת או שאת מצפה שיפנו אלייך שוב ממשרד הביטחון? [...] הרי בעצם אם אני מבין נכון התשובה טכנית. תשובה אני לא יכולה להשיב כרגע כי אין לי את התיק מולי, נכון? זה מה שאמרה,

גב' לביא: כן אנחנו שמים את זה בדואר לטיפול וכשהתיק חוזר מעררים שזה יכול לקחת כמה חודשים, אז לי כתוב במסך שיש דואר שממתין, התיק מגיע לידיים שלי, אני שולפת את המסמך ועושה הצלבה עם הבקשה. זה כאילו סוג של תשובת בעיניים מה שעניתי שם, התיק בוועדה רפואית לעררים, זה כדי לתת את התשובה אני כרגע לא הולכת לענות לכם כי אין לי בידיים כלום. התיק כל כולו שם, אני לא יכולה לשלוף ממנו כלום גם אם מבוטח מגיע לקבלת קהל ורוצה עכשיו פרוטוקול (פרוטוקול, עמ' 66, ש' 18-31; עמ' 67, ש' 1-2).

דא עקא, שמחומר הראיות עולה כי לאחר שוועדת העררים החזירה את התיק של התובע, לא נעשתה פנייה נוספת מצד המל"ל לקצין התגמולים (על יסוד תזכורת פנימית, שנרשמה, ככלל נרשמה). מכאן מתבקשת המסקנה שלפיה גם הפניה השנייה של קצין התגמולים למל"ל בחודש דצמבר 2017, לא נענתה למעשה, ולא טופלה כראוי על-ידי המל"ל.

13. בנסיבות אלה, כפי שעולה מחומר הראיות, נאלץ קצין התגמולים לפנות פעם שלישית במספר למל"ל, בחודש מארס 2018 (הפנייה הוגשה לראשונה על-ידי גב' דניאל במהלך עדותה, וסומנה במ/1). בפנייה זו למל"ל מחודש מארס 2018, נאמר כי הפנייה הקודמת של קצין התגמולים לא נענתה, והמל"ל התבקש להעביר – שוב – תשובה לעניין "מאורע אחד" ותקופת ההכרה במל"ל. אומר עם זאת כי לא הוצגה בפניי אסמכתה כי הפנייה הנ"ל אכן התקבלה אצל המל"ל. על כן, לא מצאתי לייחס לפנייה זו משקל ממשי לצורך בחינת התנהלותו של המל"ל. ברם, אין חולק כי בחלוף מספר חודשים, ביום 7.10.2018 פנה קצין התגמולים – שוב – למל"ל; פנייה זו התקבלה אצל המל"ל ביום 16.10.2018 (וצורפה כמוצג צ"ז לתיק המוצגים של המל"ל). בפנייה זו של קצין התגמולים נאמר כך [ההדגשות במקור – ר' ג']:

"מצ"ב העתק מפניותיי הקודמות אליכם.

בנוסף מצורף פרוט' ועדה מעודכן + החלטתנו.

נבקש לקבל התייחסותכם בהקדם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

כן אבקש לקבל את טופסי התביעה שהגיש למוסדכם".

על-גבי פנייה זו ציין גורם כלשהו במל"ל, ככל הנראה גבי לביא עצמה, בכתב יד – "נשלח בפקס לאתי כהן" (בתוספת מספר הפקס). ברם, המל"ל לא ידע להראות אישור קונקרטי כלשהו המלמד כי המסמכים שהתבקשו על-ידי קצין התגמולים אכן נשלחו על-ידו. זאת, כאשר מנגד עומדת גרסתה של גבי דניאל, מטעם קצין התגמולים, ואשר אותה מצאתי כמשכנעת וכהימנה, שלפיה המסמכים המבוקשים מעולם לא הועברו לקצין התגמולים עד לחודש יוני 2020. גבי לביא (מטעם המל"ל) התבקשה מצידה להסביר כיצד המל"ל טיפל בפנייה מחודש אוקטובר 2018, ומה משמעות הכיתוב "נשלח בפקס לאתי כהן", והאם יש בכיתוב זה כשלעצמו כדי ללמד שכל המסמכים שביקש קצין התגמולים אכן נשלחו אליו. היא ציינה בהקשר זה כי [ההדגשות שלי – ר' ג']:

"כב' השופט: מי חתום על 'נשלח בפקס לאתי כהן'?
 גבי לביא: אני.
 כב' השופט: זו החתימה שלך?
 גבי לביא: כן. אני באופן אישי שלחתי.
 ש. מתי שלחת?
 גבי לביא: לדעתי כמה ימים אחרי 16.10 זה התקבל. כמה ימים אחרי. אני מניחה. שוב אני לא יודעת להגיד לך אבל כתבתי ששלחתי ואני מכניסה את זה לתיק כי זה מבחינתי טופל. אתה רואה גם למעלה כתבתי לשלוף. ז"א לשלוף לי את התיק, ביקשתי מבת שירות ואז טיפלתי בזה. זה הכתב שלי, גם ה'לשלוף'.

ש. מה שלחת? רק את העמוד הראשון או את כל האסופה?
 גבי לביא: כל מה שביקשו פה. נבקש לקבל התייחסותכם בהקדם וכן אבקש את טופסי התביעה שהגיש למוסדכם. אנחנו מצלמים את הכל ושולחים. שלחנו את הכל בפקס" (פרוטוקול, עמ' 65, ש' 30-28; עמ' 66, ש' 10-1).

ברם, לא מצאתי בעדות זו חיזוק ממשי לטענה כי המל"ל אכן שלח לקצין התגמולים את המסמכים שהתבקשו על-ידו בחודש אוקטובר 2018. ראשית, משום שעדותה של גבי לביא המצוטטת לעיל ממילא הייתה מסויגת ולא חד-משמעית בנקודה זו (היא ציינה, בין היתר, כי היא "מניחה" ששלחה את המסמכים והוסיפה: "אני לא יודעת להגיד לך"). ושנית, משום שיש להניח כי אילו המסמכים היו אכן נשלחים, לא היה צורך בפנייה נוספת של קצין התגמולים למל"ל, לצורך קבלת המסמכים, וכפי שנראה מייד, פנייה נוספת כאמור אכן נעשתה. בנסיבות אלה, שוכנעתי כי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

עלה בידו של התובע להראות, בפרט על יסוד עדותה של גבי דניאל, כי גם הפנייה מחודש אוקטובר 2018 – שהיא הפנייה הרביעית במספר (והפנייה השלישית שהגיעה בוודאות למל"ל) – לא טופלה כראוי.

14. ואכן, חלפו מספר חודשים ושוב נעשתה פנייה למל"ל לקבלת המסמכים. כוונתי היא לפניית קצין התגמולים מיום 23.1.2019, שהעתק ממנה הוגש על-ידי גבי דניאל במהלך עדותה (וסומנה **במ/5**). גם בפנייה זו – כמו פניות קודמות – ביקש קצין התגמולים לברר מול המל"ל האם הוגשה על ידי התובע תביעה למל"ל, "ואם כן אם היא מתייחסת למאורע אחד ומה הייתה החלטתכם לגבי זכאותו ובחירתו". לא הוצג לי כל מענה לפנייה זו. חשוב עם זאת לציין, כי גם לא הוצגה בפניי אינדיקציה כי פנייתו האמור של קצין התגמולים מיום 23.1.2019 אכן התקבלה אצל המל"ל. ואולם, אין חולק כי במקביל ממש לפנייה זו פנה גם ב"כ התובע, עו"ד יעקב אמיר, למל"ל וביקש לקבל את המסמכים (פנייתו מיום 17.1.2019 צורפה כמוצג צ"ט לכרך המוצגים של המל"ל). כאמור, אין מחלוקת כי פנייה זו התקבלה אצל המל"ל. בפנייה זו כתב עו"ד אמיר, בין היתר, למל"ל כי [כל ההדגשות במקור – ר' ג']:

"[...] משהב"ט טרם שילם למרשי את התגמולים הרטרואקטיביים המגיעים לו מכוחם של האחוזים שנקבעו לו וזאת מאחר ולטענתם, טרם קיבלו מכם מענה לפנייתם הנוגעת לפגימות בגינן הוא מוכר במוסדכם ופירוט התשלומים שקיבל.

3. היום שוחחה איתי קצינת התגמולים הגב' אתי כהן, המטפלת בתיקו של מרשי במשהב"ט, וביקשה לקבל צילום מכל תיקו של מרשי אצלכם. רק לאחר שתקבלו ותבדוק אותו, יוכל חשב-התגמולים של משהב"ט לבצע את החישוב והקיצוז ולהעביר למרשי את התגמולים להם הוא זכאי.

4. **אנא טפלו בהעברת צילום התיק למשהב"ט בהקדם האפשרי. יש שלוח את התיק לכתובת: ד'בוטינסקי 94 פ"ת 4959251 לידי קצינת התגמולים הגב' אתי כהן."**

אציין, כי גבי לביא הבהירה בתצהירה כי "פנייה זו טופלה", אולם טענה זו הועלתה בלקוניות, היא אינה מתיישבת עם חומר הראיות (ובפרט עם הפניות הנוספות שהיו לאחר מכן למל"ל המלמדות כי כל חומר שנדרש לא התקבל), ואינה נתמכת בכל אסמכתה. יוער, כי המל"ל היפנה בהקשר זה לאסופת מסמכים אשר שלח לטענתו לתובע בחודש ינואר 2019 (מוצג צ"ח לכרך המוצגים של המל"ל). ברם, לא הוצגה בפניי אסמכתה המלמדת כי הפרוטוקולים שאותם ביקש קצין התגמולים נשלחו לתובע ביחד עם אסופת מסמכים זו. הנה-כי-כן, אין מנוס מן המסקנה כי גם הפניות מחודש ינואר 2019 – זו של קצין התגמולים (ככל שהתקבלה אצל המל"ל), וזו של בא-כוח התובע (אשר התקבלה בוודאות אצל המל"ל) – לא טופלו כראוי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

15. אציין כי חיזוק לכך שגם הפניות מחודש ינואר 2019 לא טופלו כראוי ניתן למצוא בהודעת דואר-אלקטרוני ששלח בא-כוחו של התובע (דאז), עו"ד יעקב אמיר, לתובע, בחודש יוני 2019 (הודעה שהוגשה על-ידי התובע בשלב ההוכחות וסומנה ת/1). בהודעה זו, מיום 13.6.2019, כתב עו"ד אמיר לתובע כי:

"הייתי בפגישה בשבוע שעבר עם קצינת התגמולים במשהב"ט, וניגשה אליי אתי כהן קצינת התגמולים המטפלת בתיק שלך ואמרה שהם מחכים עדיין לחומר מביטוח לאומי. הם לא שולחים שליח. ביקשתי ונתנה לי את השם של מי שמטפלת בתיק שלך בביטוח הלאומי: סיגלת זביידה. הפקס שלה: xxxxxx אין לה אפילו את המספר [טלפון שלה. אתה מבין איך הם עובדים? ! אתי טוענת שמה שחסר לה כדי לסיים את עדכון הסטטוס שלך זה: כל טפסי התביעה שהגשת לביטוח הלאומי וכל הפרוטוקולים של כל הועדות הרפואיות שהתקיימו בעניינך שם. גש לשם לגב' זביידה ובקש לקבל את הנ"ל והעבר לגב' כהן ממששהב"ט [...] אם לא תעשה את זה – הסאגה הזו לא תיגמר כנראה בקרוב, וחבל".

דברים אלה שנכתבו בזמן אמת מלמדים שגם בחודש יוני 2019, ולאחר בירורים שנערכו מול קצין התגמולים, התברר כי המסמכים טרם נשלחו. אציין, כי ב"כ התובע הנחה כביכול את מרשו, לנוכח הסחבת והעיכובים, לגשת פיזית בעצמו למל"ל, לבקש את המסמכים ולהעבירם לאחר מכן לקצין התגמולים. אין חולק כי התובע לא עשה כן. ואולם אינני סבור כי יש לזקוף את האמור לחובת התובע. ראשית, משום שאין לגלגל אל התובע את האחריות המשפטית להעברת מסמכים בין קצין התגמולים למל"ל מקום בו שני הגופים הללו אינם מצליחים לתקשר ביניהם באופן תקין. שנית, כי גם אם היה מקום לשקול במישור העקרוני הטלת אחריות משפטית כזו, הרי שאין מקום לעשות כן בנסיבותיו האישיות של התובע. מצאתי בהקשר זה להפנות לדברי התובע בעדותו, המדברים בעד עצמם, שהתרשמתי שנאמרו באותנטיות, מדם ליבו ומתוך מצוקה כנה, ואשר מלמדים מדוע לא מוצדק להטיל על התובע אחריות שכזו ("...]. עם כל הרצון שלי כל התביעות האלה אין לי כוח אני סובל מהרבה מחלות אני לא ישן יש לי PTSD בדרגה לא קטנה. איך אני יכול, אפילו אם מופיע לי איזשהו רעיון, ליישם אותו. קשה. לקום בבוקר ללכת לסניף של המוסד לביטוח לאומי, אני לא מצליח גם אם אני רוצה"; פרוטוקול, עמ' 42, ש' 28-32).

16. בסופו של דבר, ורק לאחר שגורמים שונים אצל קצין התגמולים הפעילו "קשרים" – כפי המינוח שאותו נקטה גב' דניאל מאגף השיקום בעדותה בפניי (פרוטוקול, עמ' 11) – עלה בידו של קצין התגמולים לקבל בחודש יוני 2020 את המסמכים שביקש מהמל"ל; זאת על-אף שפנייתו הראשונה של קצין התגמולים למל"ל, לצורך קבלת מסמכים אלה, נעשתה כאמור בחודש דצמבר 2017. עמדה על כך גב' דניאל בעדותה, שאותה מצאתי כמהימנה:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

"גב' דניאל : [...] ביוני 20' לאור העיכוב הזה שלא קיבלנו את החומר מהביטוח הלאומי, אתי כהן פנתה לרופאה כביטוח הלאומי, זאת רופאה שעבדה איתנו בזמנו במשרד הביטחון בשל היכרות שלה איתה כדי לקדם ולייעל ולמצות את העניין. הרימה לה טלפון וביקשה ממנה אם היא יכולה לקדם לנו התהליך הזה ולהמציא לנו את המסמכים הרפואיים. יש לי פה מייל, הרופאה מהביטוח הלאומי ד"ר צביה בר-און שהיא שלחה לנו את כל הפרוטוקולים ומהרגע הזה כשקיבלנו דרך המייל מאתה יודע,

ש. מתי זה היה? באיזה תאריך?

גב' דניאל : ב- 2.6.2020.

ש. ז"א מעל 3 שנים אחרי שהוא הוכר בפגיעה הנפשית ב-2007.

גב' דניאל : כן. אני מדברת איתך יש פה התכתבויות עם הביטוח הלאומי מה-17/12/2017 אנחנו לאורך כל הדרך אנחנו בהתכתבות מול הביטוח לאומי להמציא לנו את המסמכים. דאז לא הייתה לנו את התקשורת הישירה הזאת שקיימת היום. להמציא לנו מסמכים ואז כשראינו שהוא פנה וביקש לזרז ואנחנו לא מקבלים את החומר, הפעלנו קשרים דרך אותה רופאה והיא עזרה לנו והמציאה לנו את המסמכים ומאותו רגע הכל התקדם. " (פרוטוקול, עמ' 10, ש' 30-31, ועמ' 11, ש' 1-25).

17. לדאבוני, תשתית עובדתית זו מלמדת כי המל"ל לא טיפל כראוי בפניותיו של קצין התגמולים, ובמשך כשנתיים וחצי נמנע מלהעביר את המסמכים שהתבקשו על-ידי קצין התגמולים. רק הפעלת "קשרים אישיים" של גורמים שונים מקצין התגמולים הביאו בסופו של דבר להעברת המסמכים המיוחלת.

חומר הראיות מצביע על תמונה עגומה למדי של אופן העברת מסמכים בין שני גופים שלטוניים – המל"ל ואגף השיקום במשרד הביטחון. נציגת אגף השיקום שהעידה בפניי בהליך מסרה בעדותה כי ממשק זה עובד באופן הבא: "אנחנו פונים אליהם דרך חברת שליחויות שיש לנו או לעיתים אנחנו מרימים טלפון לפקידות התביעות בסניפים ומבקשים מהם את המסמכים" (פרוטוקול, עמ' 9, ש' 27-29). המסמכים מהמל"ל, כך נמסר בעדותה, מגיעים בדרך כלל דרך חברת שליחויות, ועם קבלתם באגף השיקום הם מוחתמים בחותמת "נתקבל". זאת, מבלי ליידע את המל"ל אם המסמכים התקבלו אם לאו (פרוטוקול, עמ' 10, ש' 6-12). במענה לשאלת בית המשפט האם אותן חברות ממציאות לקצין התגמולים או למל"ל אישור מסירה, על מסירת המסמכים מקצין התגמולים למל"ל, או להיפך, השיבה בשלילה ("אין אישור מסירה. אנחנו [קצין התגמולים – ר' ג'] מעבירים להם והם [המל"ל – ר' ג'] מחויבים להמציא לנו את המסמכים עד חודש ימים מיום הפניה שלנו..." (פרוטוקול, עמ' 34, ש' 3-4). העדה מטעם המל"ל בהליך זה הסבירה, מצידה,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

כי גם כאשר קצין התגמולים מעביר למל"ל את אותה הבקשה להעברת מסמכים – פעם אחר פעם ובאותו נוסח ממש – לא מעורר הדבר חשד אצל המל"ל ולא נערכים בירורים – ולו טלפוניים – עם קצין התגמולים על מנת להבין מהם המסמכים שלא הועברו ומדוע קצין התגמולים חוזר ושולח את אותה פניה פעם-אחר-פעם; תחת זאת ממשיך המל"ל לשלוח באמצעות חברת שליחויות את אותם המענים שנשלחו בעבר, המתגלים בדיעבד כמענים חסרים, וכדבריה:

ש. אתם ראיתם שכל כך הרבה בקשות, את ראית שהוא
 כל כך הרבה בבקשות מגיעים אליכם? [...]

גב' לביא: כן ראיתי. אני מסתכלת על פר בקשה ואני דואגת
 להעביר את התשובה. [...]

ש. וכשראית את הבקשות שלהם לא חשבת אולי
 להרים להם טלפון? לשאול אותם האם קיבלתם?
 האם הכל בסדר?

גב' לביא: לא, הם שולחים ואנחנו מיד עונים על כל מה שהם
 צריכים.

ש. למה כל כך הרבה פעמים?

גב' לביא: אנחנו מיד שולחים את מה שהם צריכים.

ש. לא, לא הרמתם טלפון.

גב' לביא: אנחנו שולחים להם את מה שמבקשים.

ש. כן. וזה קורה הרבה?

גב' לביא: שאנחנו שולחים להם את מה שהם מבקשים?

ש. לא, שמבקשים פעם אחר פעם אחר פעם?

גב' לביא: כן.

ש. אותו דבר?

גב' לביא: לפעמים כן. (פרוטוקול, עמ' 58, ש' 26-31; עמ'
 59, ש' 1-15).

18. אבהיר, כי מעדותה של גב' דניאל עולה כי לפני כשנתיים (לאחר האירועים מושא ההליך) החל לפעול ממשק ממוחשב – המכונה "קשב" – להעברת מסמכים באופן דיגיטלי בין קצין התגמולים למל"ל, אלא שממשק זה "עדיין בחיתולים", "מקרטעי" (פרוטוקול, עמ' 9, ש' 25-27; עמ' 10, ש' 1-3) ו-"צולעי" (שם, עמ' 34, ש' 20-34). דומה, כי נתוניו של ההליך דנו, המלמדים כי בקשות אלמנטריות לקבלת מסמכים לא טופלו באופן סביר במשך שנים ארוכות, באופן אשר הוביל לעיכוב ארוך שנים בהעברת תגמולים לתובע שהינו נכה צה"ל, אך מחזקים את הצורך להשמיש לאלתר – ובאופן מלא ותקין – את המערכות הממוחשבות להעברת המסמכים בין אגף השיקום למל"ל, שני גופים שלטוניים חשובים הנדרשים לפעול בשקידה ראויה, ברגישות ובהקפדה לצורך מתן שירות לאוכלוסיות הנזקקות לשירותיהם. התמונה המצטיירת מתיק זה, שלפיה במשך שנתיים וחצי לא קיבל התובע תגמולים מקצין התגמולים, אך ורק עקב "קצר בתקשורת" בין המל"ל לקצין התגמולים, הינה תמונה עגומה ביותר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36722-04-19 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

19. כך או אחרת, אני סבור כי חומר הראיות שהובא בהרחבה לעיל, מלמד שנדרשו כמעט ארבע שנים על מנת שהמל"ל יעביר את המסמכים שביקש קצין התגמולים לצורך תשלום התגמולים לתובע. מדובר בעיני בעיכוב בלתי סביר לעיל שלא מצאתי לו כל הסבר מניח את הדעת. אני סבור שהתנהלות זו משקפת התרשלות רבתי של המל"ל שלא עלה בידו להראות כי העביר את המסמכים שאכן התבקשו, עד לאותה פנייה שנעשתה, **תוך הפעלת קשרים אישיים**, בחודש יוני 2020, ובהיעדר הקפדה ובדיקה כי המסמכים אכן מועברים (אזכיר, כי אחת הפניות נענתה בתשובה כי המסמכים הנוגעים לתובע מצויים אצל ועדת הערר ולא הוצגה בפניי אינדיקציה לכך שמאן-דהוא אצל המל"ל רשם לעצמו תזכורת לשלוח את המסמכים מיד לאחר שיחזרו מוועדת הערר). אין אפוא מנוס מן המסקנה כי המל"ל התרשל בהליך העברת המסמכים לקצין התגמולים.

20. אלא שלא די בהוכחת ההתרשלות, ויש להוכיח קיומו של נזק. בהקשר זה אציין כי מעדותה של גב' דניאל, שלא נסתרה, עולה כי חרף האיחור בהעברת המסמכים, קיבל התובע – רטרואקטיבית – את כל הגמלאות מקצין התגמולים (**פרוטוקול**, עמ' 22, ש' 26-30; עמ' 23, ש' 1). התובע גם לא הצביע בראיות ממשיות כלשהן כי נגרם לו נזק ממוני נוסף, ולא הציג אסמכתאות על הוצאות שהוציא. על כן, אין מקום לקבל את הטענה כי יש לפצות את התובע בגין נזקים ממוניים. עם זאת, ככל שמדובר בנזק לא ממוני יש בהחלט מקום לקבוע, לשיטתי, כי עלה בידו של התובע להוכיח כי נגרם לו נזק שכזה, ואף שככלל לא נהוג לפסוק פיצוי בגין עוגמת נפש מקום בו לא הוכח נזק ממוני, הרי שבדומה למה שנקבע בהליך הקודם – יש מקום לעשות כן במקרה דנן. בפסקה 21 לפסק-הדין שניתן בהליך הקודם, ציין בהקשר זה כב' השופט **יריב**, כי:

"בענייננו, 'טורטר' התובע בין פקידים, פניותיו תויקו בתיקים לא נכונים, הוא נדרש לנהל מעקב אחר הטיפול בפניותיו במקום שקצין התגמולים, שזה תפקידו, יודא כי הבקשה מטופלת בלוחות זמנים סבירים, ונתקל בחומה בירוקרטית אטומה בבואו לנסות ולקבל סעד (וראו לעניין זה התשובות שקיבל כאשר ביקש מימון ביניים). אני סבור כי התנהלות זו מצדיקה מתן פיצוי בגין עוגמת נפש.

זאת ועוד. אכן, ההכרה הרטרואקטיבית מהווה פיצוי מסוים על העיכוב בטיפול. אולם נכה שלא יכול היה לגשת לטיפולים, בהעדר מקורות מימון לטיפול או לנסיעות אליו, ועל כן לא זכה לטיפול במשך שלוש שנים, אין בפיצוי הרטרואקטיבי כדי להוות פיצוי הולם בגין אותן שלוש שנים 'אבודות'. גם על כך יש לפצות את התובע בגדרי ראש הנזק של עגמת נפש".

דברים אלה שנכתבו בהליך הקודם ביחס לאופן הטיפול של קצין התגמולים בתביעתו של התובע, יפים – אחד לאחד – גם ביחס לאופן שבו טיפל המל"ל בהליך העברת המסמכים לקצין התגמולים. הכל, כפי שהובא בהרחבה לעיל. לכן, גם בהליך זה, ובשל התרשלותו של המל"ל, אני סבור כי יש לפסוק לטובת התובע פיצוי בגין נזק לא-ממוני, המשקף את עוגמת הנפש שנגרמה לו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19-04-36722 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי סניף פתח תקווה

עקב העיכוב הרב והבלתי סביר בעליל, בהעברת מסמכי המל"ל לקצין התגמולים; עיכוב שהוביל בתורו לעיכוב ממשי בהעברת תגמולי קצין התגמולים לתובע.

סוף דבר

21. התביעה מתקבלת אפוא במובן זה שעל הנתבע לשלם לתובע פיצוי בגין עוגמת הנפש שנגרמה לו בסך של 30,000 ש"ח. בנוסף ישלם הנתבע לתובע הוצאות בסך של 5,000 ש"ח ושכר טרחת עורך-דין בסך של 10,000 ש"ח. כל הסכומים האמורים ישולמו לתובע בתוך 14 ימים. איחור בתשלום יוסיף לו הפרשי הצמדה וריבית, לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מיום החיוב האמור ועד למועד התשלום בפועל.

המזכירות תמציא לצדדים את פסק-הדין ותסגור את התיק.

ניתן היום, ד' חשוון תשפ"ד, 19 אוקטובר 2023, בהעדר הצדדים.

רון גולדשטיין, שופט

